

Dorpsplan Wijk aan Zee

*Kansen voor welzijn, zorg en sport in het dorp
maart 2020*

Dorpsplan Wijk aan Zee, kansen voor welzijn, zorg en sport in het dorp

(document nr. INT-20-54432)

In 2019 is een onderzoek uitgevoerd naar de behoeften van de inwoners van Wijk aan Zee aan voorzieningen op het gebied van welzijn, zorg en sport. Aanleiding voor het onderzoek was dat uit een eerdere peiling (Burgerpeiling 2017) is gebleken dat de bevolking van Wijk aan Zee, ondanks een relatief hoge waardering voor hun omgeving, toch minder tevreden lijkt over met name welzijns- en zorgvoorzieningen dan elders in de gemeente. Maar dat onderzoek gaf niet veel inzicht in welke behoefte er in Wijk aan Zee nu precies is. Het was van belang om daar meer over te weten komen, zodat er plannen worden ontwikkeld waar het dorp zelf van profiteert. En waarmee ook kan worden aangesloten bij plannen van andere partijen. Zo denkt ook Heliomare na over toekomstige ontwikkelingen. Daarnaast is de gemeente in gesprek met de Stichting Dorpshuis De Moriaan over de toekomst van het dorpshuis. Daarom was het ook belangrijk om te weten wat Wijk aan Zee verwacht van het dorpshuis.

We hebben de behoefte van inwoners onderzocht

Een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente, de Participatieraad Beverwijk en inwoners van Wijk aan Zee heeft het onderzoek uitgevoerd, ondersteund door een onderzoeksbureau (I&O Research). Er is een brede peiling gehouden onder de bevolking van Wijk aan Zee en er is geïnventariseerd wat er aan activiteiten/voorzieningen in het dorp beschikbaar is. Dit deel is na de zomer 2019 afgerond met een rapportage. In onderstaand kader staat een samenvatting van de resultaten. Het rapport zelf (als bijlage aan dit dorpsplan toegevoegd) geeft uiteraard een veel gedetailleerder beeld.

“Uit het onderzoek komt naar voren dat er over het algemeen tevredenheid heerst over het bestaande aanbod aan welzijns- en zorgvoorzieningen in Wijk aan Zee. Inwoners kunnen terecht bij hun gewenste activiteiten, al vindt dit soms plaats buiten het dorp. Cultuur speelt een belangrijke rol in Wijk aan Zee en is een aspect waar een relatief groot deel regelmatig gebruik van maakt en dus zeker moet blijven voortbestaan. Dit geldt ook voor activiteiten op het gebied van ontmoeting.”

“Voorzieningen specifiek voor de jongere, maar ook de oudere inwoners komen vaak naar voren als ontbrekend binnen Wijk aan Zee. Men geeft aan dat er te weinig mogelijkheden zijn voor deze groepen om samen te komen en elkaar te ontmoeten. Toch is de behoefte divers; zo kan het sportaanbod beter en missen sommigen ondersteuningsmogelijkheden voor kwetsbare doelgroepen als mantelzorgers en inwoners met een beperking. Aan al de verschillende zorg- en welzijnsvoorzieningen is in enige mate behoefte, maar het huidige gebruik is verschillend.”

“Het dorpshuis is belangrijk voor inwoners van Wijk aan Zee. Ondanks dat de huidige locatie beter kan qua toegankelijkheid, uitstraling en functionaliteit zijn er aanknopingspunten om de centrale ligging en de dorpshuisfunctie beter te benutten. Men bezoekt het dorpshuis al regelmatig en verwacht dit in de toekomst ook te blijven doen. Inwoners van Wijk aan Zee voelen zich betrokken bij het dorpshuis en haar activiteiten. Ook in de toekomst zien zij een rol weggelegd voor zichzelf; het moet een sociale onderneming worden waarin Wijk aan Zeeërs met elkaar, maar ook met de gemeente samenwerken om voorzieningen en activiteiten te organiseren op het gebied van zorg, welzijn en sport.”

“Het is de mentaliteit van Wijk aan Zeeërs die maakt dat zij vooral zelf de vinger in de pap willen hebben en houden als het gaat om de organisatie van activiteiten en evenementen. De wens is dat de gemeente hun visie en wijze waarop ze aan de slag gaan faciliteert; het is de kracht van het dorp en de activiteiten in het dorp dat inwoners dit zelf en op hun eigen manier organiseren.”

(bron: Rapportage Behoeftenonderzoek Wijk aan Zee, I&O Research)

Aan organisaties is gevraagd wat zij kunnen betekenen

Hierna heeft de werkgroep gesprekken gevoerd met ‘stakeholders’. Het ging daarbij om organisaties die (met elkaar en met inwoners) invulling zouden kunnen geven aan de gesignaleerde behoeften. Elke organisatie is gevraagd naar:

- ✓ de eigen toekomstplannen, met name in relatie met Wijk aan Zee,
- ✓ of men een bijdrage kan leveren aan de behoeften van het dorp en welke dan,
- ✓ hoe de inwoners zelf daarbij kunnen worden betrokken en
- ✓ wat er nodig zou zijn om dit realiseren.

Er zijn gesprekken gevoerd met:

- Heliomare
- Dorpshuis De Moriaan
- Basisschool De Vrijheit
- De huisartsen van Stichting Goed (Gezondheidszorg onder één dak; huisartsen- en fysiotherapiepraktijk)
- Sociaal team Beverwijk (het team dat werkt in Wijk aan Zee)
- Stichting Welzijn Beverwijk
- Café De Zon
- Bibliotheek IJmond Noord (er is een jeugdbibliotheek en servicepunt in De Vrijheit)
- MaatjeZ, Centrum voor mantelzorg
- Buurtsportcoaches
- Sportvereniging Wijk aan Zee (voetbal en handbalvereniging gevestigd op sportcomplex De Doolhof in Wijk aan Zee)
- Socius Maatschappelijk Dienstverleners
- Dorpsraad Wijk aan Zee
- Buurtzorg (team Wijk aan Zee)¹

¹ Met de medewerkers van Buurtzorg is in de eerste fase van het project gesproken om een beeld te krijgen van de behoeften van de groep inwoners aan wie het team hulp en zorg biedt en van de ervaringen/ wensen van Buurtzorg.

Door alle organisaties is positief gereageerd op de uitnodiging voor het gesprek. Zonder uitzondering leverde dat plezierige en constructieve gesprekken op. Alle organisaties gaven aan een rol te kunnen en willen spelen in Wijk aan Zee.

Van een groslijst met kansen naar een plan voor het dorp

De gesprekken leverden voor de werkgroep een groslijst met kansen op. Ook kwamen er rode draden uit de gesprekken. Vaak werd aangegeven dat samenwerking nodig is om resultaten te bereiken. En bleek dat organisaties vergelijkbare doelen voor zich zagen. De kansen die organisaties ieder voor zich hebben genoemd, bleken goed te bundelen tot kansrijke ontwikkelingen en activiteiten voor Wijk aan Zee. De vraag is hoe partijen met elkaar verbonden kunnen worden en wie daartoe het initiatief neemt.

De werkgroep heeft de inbreng van alle partijen verwerkt in een ‘plan voor het dorp’ (zie het overzicht op de pagina’s hierna). We kwamen uit op kansen die op korte (2020) of middellange termijn (2021-2024) te realiseren zijn, en kansen voor de langere termijn (circa 2025-2027).

Voor alle kansen/plannen geldt overigens dat het proces wel in 2020 al kan en zou moeten starten maar de doorlooptijd is verschillend.

Bij de snel te realiseren kansen gaat het om activiteiten of initiatieven, waar vaak één organisatie als trekker kan worden gezien. Deze organisatie heeft dit als eenvoudig of snel te realiseren kans genoemd en kan en wil het initiatief nemen om (al dan niet met andere betrokken organisaties) deze kans uit te werken en te realiseren.

De kansen voor de middellange termijn zijn te groeperen rond de thema’s welzijn, zorg, sport en accommodaties. Het idee van de werkgroep is om hier ‘thematafels’ in het leven te roepen. Aan de betreffende tafels zitten de organisaties (zoveel mogelijk aangevuld met betrokken inwoners) die deze kansen uitwerken en realiseren. Er wordt door de partijen aan tafel een trekkende partij benoemd. Er kan een onderscheid worden gemaakt in partijen die (gedurende het project) vast aan tafel zitten of partijen die facultatief worden uitgenodigd of agenda-lid zijn en op de hoogte worden gehouden. Dit ter bepaling aan de groep en partijen zelf. Het kan uiteraard ook zo zijn, dat nog andere dan de nu genoemde organisaties aan tafel schuiven, als dat voor de realisering van plannen gewenst of noodzakelijk is.

Bij de kansen voor de lange termijn gaat het om kansen en door partijen benoemde wensen voor de toekomst van de verschillende accommodaties in het dorp. Een aantal grote organisaties denkt na over de toekomst van hun organisatie, verschillende accommodaties zijn op afzienbare termijn (5 á 7 jaar) aan vervanging toe. Dat biedt belangrijke kansen voor het dorp, mits (de plannen van) individuele organisaties met elkaar in verbinding worden gebracht. Ook deze ontwikkelingen vragen om het organiseren van gesprekken tussen de betrokken partijen aan een of meer thematafels. Vanwege de doorlooptijd en de complexiteit start de realisatie van de lange termijn nu al.

Tenslotte is het goed om aan te geven dat de plannen op korte, middellange en langere termijn vaak ook met elkaar in verbinding staan. Door de partijen zijn kansen voor de langere termijn benoemd, waarbij men aangaf wel op korte termijn met planvorming of samenwerking of kleine acties te kunnen en willen beginnen. In die zin is het plan ook een ‘groeimodel’, waarmee gezamenlijk wordt gebouwd aan activiteiten en voorzieningen op gebied van welzijn, zorg en sport in Wijk aan Zee.

Dorpsplan Wijk aan Zee welzijn, zorg en sport	Op korte termijn uitvoerbaar (2020)	Trekken/faciliterende organisatie (betrokken organisaties)	Kansen voor de middellange termijn (uitvoering 2021-2024)	Wie aan tafel? Betrokken partijen:	Kansen voor de lange termijn (uitvoering 2025-2027)
Welzijn	<ul style="list-style-type: none"> Dorpsraad draagt cursussen over aan Moriaan Moriaan ook in de zomer open Vrijwilligersmarkt Ontmoeting / leescafé in het Dorpshuis Proefdraaien met dagactiviteiten voor volwassenen/ouderen in Dorpshuis Meer verbinding tussen Dorpshuis en Dorpsraad Samenwerking school en bibliotheek in schoolprojecten Voortzetting De Zon als gemeenschapsvoorziening 	<ul style="list-style-type: none"> Dorpsraad (De Moriaan) De Moriaan De Moriaan (SWB) De Moriaan (Bibliotheek) Stichting Welzijn Beverwijk (De Moriaan) De Moriaan, Dorpsraad De Vrijheit (Bibliotheek) De Zon 	<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelen uitnodigend dorps huis ("van, voor en door het dorp") <ul style="list-style-type: none"> Professionalisering, transformatie Upgrade uitstraling gebouw Activiteiten jeugd Mobiliseren vrijwilligers Dagactiviteiten (op maat) voor volwassenen/ouderen 	De Moriaan Stichting Welzijn Beverwijk Bibliotheek De Vrijheit Buurtsportcoaches Dorpsraad Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> Wens: multifunctioneel bruikbare (nieuwe) gemeenschaps-accommodaties
Zorg	<ul style="list-style-type: none"> Versterken samenwerking zorgpartners (0^e -1^e lijn) <ul style="list-style-type: none"> Bekendheid Sociaal team, Maatje Z en Socius verbeteren Spreekuur Sociaal team elders Waar terecht bij acute (niet-medische) problematiek Informatieve bijeenkomsten (bv. over mantelzorg) 	<ul style="list-style-type: none"> Sociaal team (Stichting Goed (huisartsen/fysio), Buurtzorg, Socius, MaatjeZ, Stichting Welzijn Beverwijk, gemeente) MaatjeZ, Sociaal team, Socius ea 	<ul style="list-style-type: none"> Duurzame samenwerking zorgpartners (0^e – 1^e lijn) <ul style="list-style-type: none"> Data WaZ verzamelen voor gerichte preventie Ondersteuning mantelzorgers; vrijwilligers daarbij betrekken 	Sociaal team Socius MaatjeZ Stichting Welzijn Beverwijk Buurtzorg Stichting Goed (huisartsen/fysio) Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> Wens: (kleinschalige) woonvoorziening voor ouderen met/in nabijheid van zorg
Sport	<ul style="list-style-type: none"> Meer gebruiksmogelijkheden voor inwoners WaZ van sportfaciliteiten Heliomare <ul style="list-style-type: none"> zwembad fitness sporthal leefstijlprogramma onder de aandacht in Wijk aan Zee Sporthal Heliomare beschikbaar voor lokale verenigingen tijdens Tata Chess? Laagdrempelige beweegactiviteit(en) voor volwassenen/ouderen door buurtsportcoaches Herstart naschoolse activiteiten sporten en bewegen 	<ul style="list-style-type: none"> Heliomare (Moriaan, SV Wijk aan Zee, Dorpsraad) Buurtsportcoaches (SV Wijk aan Zee, Dorpsraad, Moriaan ea) Buurtsportcoaches (De Vrijheit, De Moriaan, SV Wijk aan Zee) 	<ul style="list-style-type: none"> Bredere functie sportcomplex De Doolhof <ul style="list-style-type: none"> Ontmoetingsfunctie Openbaar trapveld Mogelijk jeu de boulesbaan Combinatie van georganiseerd en ongeorganiseerd sporten Toekomstvisie SV Wijk aan Zee Naschools aanbod sporten en bewegen Vraag en aanbod bewegingsactiviteiten op elkaar aansluiten met huisartsen en fysiotherapeuten 	SV Wijk aan Zee Buurtsportcoaches Dorpsraad De Vrijheit Heliomare Stichting Goed (huisartsen/fysio) Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> Wens: naar één sporthal
Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> Kinderen en jongeren vragen naar hun specifieke behoeftes Voorzieningen en aanbod in Wijk aan Zee (welzijn/cultuur, zorg, sport) actueel overzicht beschikbaar en onder de aandacht 	<ul style="list-style-type: none"> Participatieraad (Dorpsraad) Dorpsraad (De Moriaan, Sociaal team ea) 			
Toekomst accommodaties	<ul style="list-style-type: none"> Starten gesprek met partners: verkennen kansen en mogelijkheden toekomstige locaties welzijn, zorg, sport, huisartsenpost Verkennen mogelijkheden verduurzaming sportaccommodatie SV Wijk aan Zee 	<ul style="list-style-type: none"> Heliomare, De Vrijheit/Fedra, De Moriaan (incl. St. Goed), Dorpsraad, Gemeente SV Wijk aan Zee, Gemeente 	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijke opties/scenario's in kaart brengen / onderzoeken, voorbereiding keuzes Verduurzaming sportaccommodatie SV Wijk aan Zee 	<ul style="list-style-type: none"> Heliomare, De Vrijheit/Fedra, De Moriaan (incl. St. Goed), Dorpsraad, Gemeente SV Wijk aan Zee, Gemeente 	Uitvoering geven aan (nieuwe) accommodaties

Kansen voor Wijk aan Zee, een toekomstperspectief

Met de door partijen benoemde kansen wordt een perspectief zichtbaar op de toekomst van welzijns-, zorg- en sportvoorzieningen in Wijk aan Zee. Om deze voorzieningen duurzaam op peil te houden. En om ontbrekende voorzieningen of activiteiten, die naar voren kwamen in het behoeftenonderzoek onder inwoners, aan te vullen. Hieronder wordt dit perspectief geschetst.

Welzijn

Er zijn verschillende snel te realiseren kansen om het voorzieningenaanbod te verbeteren. Het Dorpshuis De Moriaan wil, in samenwerking met Stichting Welzijn Beverwijk (SWB), op korte termijn een aantal activiteiten aanbieden waaraan behoefte is. Vanuit het dorp wordt gevraagd om ontmoeting, met name voor (maar niet beperkt tot) ouderen. Het woord “leescafé” is in het onderzoek vaak gevallen. De Bibliotheek IJmond Noord ziet ook kansen om hier een bijdrage aan te geven. De Dorpsraad organiseert nu nog een aantal (beweeg-)activiteiten die zij graag wil overhevelen naar de Moriaan. Het dorpshuis zet hiermee de eerste stappen om meer dan voorheen een “huis voor het dorp” te worden. Die ontwikkeling tot een uitnodigend dorpshuis ‘van, voor en door het dorp’ kwam ook duidelijk als wens uit het dorp naar voren. De Moriaan wil deze ontwikkeling de komende jaren graag in samenspraak met de Dorpsraad, met andere organisaties en het dorp zelf gaan uitwerken. Het dorpshuis wil aan de slag met de uitstraling van het gebouw, meer activiteiten voor de jeugd en (dag-) activiteiten op maat (op het grensvlak van welzijn en zorg) voor ouderen. De Moriaan wil hiervoor plannen ontwikkelen samen met SWB voor professionele ondersteuning. En ook met verenigingen, vrijwilligers en inwoners van Wijk aan Zee. Het dorpshuis en de activiteiten krijgen daarmee letterlijk en figuurlijk een ‘Wijk aan Zees gezicht’.

Ook de eigenaars van Café De Zon willen graag dat ook in de toekomst onder ander beheer De Zon faciliteiten biedt aan Wijk aan Zeese activiteiten. De Moriaan en De Zon bedienen elk een eigen doelgroep en of ondersteunen andersoortige activiteiten. Het is van belang dat zij elkaar als goede burens blijven aanvullen.

De Vrijheit wil graag (nog) meer samenwerken met de peuteropvang en met de bibliotheek. Doordat men al in hetzelfde gebouw zit, zijn daar kansen voor. Er kan dan nog beter gezorgd worden voor doorlopende (leer-)lijnen.

Zorg en ondersteuning

Veel maatschappelijke en zorgorganisaties zoals de huisartsen, Buurtzorg, Sociaal team, Socius (maatschappelijk werk) en MaatjeZ (centrum voor mantelzorg) geven aan dat het voor de zorg in het dorp goed zou zijn om elkaar beter te kennen en meer samen te werken. Daardoor zouden inwoners en bijvoorbeeld ook mantelzorgers in het dorp beter ondersteund kunnen worden. Het Sociaal team (werkzaam in Beverwijk en Wijk aan Zee) is een eerste vraagbaak en kan ondersteuning bieden bij allerlei vragen van inwoners op gebied van welzijn, zorg en financiën. Zij zijn echter nog onvoldoende bekend in het dorp. De huisartsen zouden hen graag dichterbij de buurt hebben. Het Sociaal team overweegt dan ook om het spreekuur te verplaatsen én om meer zichtbaar in het dorp aanwezig te zijn. Op korte termijn kunnen de organisaties met elkaar in verbinding worden gebracht. Signalen van organisaties in het dorp (zoals Buurtzorg) kunnen dan beter worden opgepakt. Ook kunnen informatieve bijeenkomsten over zorg en preventie worden georganiseerd. Daaraan is behoefte gebleken.

Als de verbinding eenmaal is gelegd, kunnen partijen tot een meer duurzame samenwerking komen. Dan kan men ook meer preventief aanbod verzorgen. Denk aan informatie over en preventie van financiële problematiek, informatie, voorlichting op maat en respijtzorg voor mantelzorgers (bijvoorbeeld door

inzet van vrijwilligers om mantelzorgers te ontlasten), etc. De suggestie is gedaan om met een aantal organisaties meer gericht gegevens te verzamelen om inzicht te krijgen in maatschappelijke vraagstukken en individuele behoeften in Wijk aan Zee. Meer inzicht zorgt ervoor dat er hulp en zorg op maat kan worden geleverd.

Sport

In het behoeftenonderzoek² kwam de behoefte uit het dorp naar voren om (betaalbaar) sportaanbod te vergroten en te flexibiliseren. Heliomare heeft veel sportmogelijkheden waar inwoners van Wijk aan Zee gebruik van zouden kunnen maken maar vaak is dit nu nog beperkt. Heliomare wil zijn sporthal, zwembad en fitness breder beschikbaar gaan stellen voor mensen van 'buiten'. Daarmee wil Heliomare stappen zetten om meer voor het dorp te gaan betekenen. Uit het behoeftenonderzoek blijkt Heliomare voor veel inwoners van Wijk aan Zee nog 'ver weg'. De instelling ligt achter een slagboom en dat lijkt in de beleving voor een fysieke scheiding te zorgen. De eigen voorzieningen meer open stellen voor het dorp past ook bij het streven van Heliomare naar "inclusie", ofwel: mensen met en zonder beperkingen elkaar laten ontmoeten, samen laten sporten en samen laten leven, zonder onderscheid. Door zijn voorzieningen meer vrij te roosteren voor algemeen gebruik kan Heliomare de eerste stappen zetten. Men wil dat graag in samenspraak doen met De Moriaan, waar het gaat om het gebruik van beide sporthallen. Beide organisaties geven aan dat op termijn aan twee sporthallen voor het dorp in alle realiteit geen behoefte (meer) is. Samenwerking ligt voor hen dus ook met oog op de toekomst, voor de hand.

De buurtsportcoaches zien op korte termijn kansen om, in samenwerking met organisaties uit het dorp, aan de slag te gaan met laagdrempelige beweegactiviteiten voor volwassenen en ouderen, maar ook met naschoolse activiteiten voor kinderen en jongeren. Beide kwamen als wens naar voren in het behoeftenonderzoek. Op middellange termijn kan dat leiden tot meer naschools aanbod voor sporten en bewegen. Dat was een duidelijke wens vanuit het dorp. Dat plan kan in samenwerking met betrokken partijen verder worden uitgewerkt.

De Sportvereniging Wijk aan Zee ziet kansen om een bredere maatschappelijk functie voor het dorp te gaan vervullen. Zij zien op het sportcomplex De Doolhof een combinatie voor zich van georganiseerd en ongeorganiseerd sporten. Door het organiseren van aanvullende activiteiten en aanvullende voorzieningen als een openbaar te gebruiken trapveld, een jeu de boulesbaan of iets dergelijks. Dat komt het gebruik en de ontmoetingsfunctie van de accommodatie ten goede. Een trapveldje is een grote wens vanuit het dorp. Ook zou zo'n ontwikkeling bijdragen aan meer ontmoetingsmogelijkheden voor inwoners van Wijk aan Zee. De mogelijkheden zouden in samenspraak met het dorp onderzocht kunnen worden.

De SV Wijk aan Zee beraadt zich op zijn toekomst en de duurzaamheid van de vereniging en de accommodatie. Men moet investeren in de accommodatie en verlichting voor een duurzame exploitatie van het complex. Dit vraagt om een nader onderzoek, ook samen met de gemeente.

Vervolgonderzoek naar behoeften kinderen/jongeren

In het behoeftenonderzoek is geconstateerd dat we nog te weinig jongeren hebben gesproken om goed te weten wat zij nu precies aan wensen hebben. De Participatieraad wil daarnaar nog een vervolgonderzoekje doen. De Dorpsraad wil daaraan graag meewerken.

² In het Behoeftenonderzoek is ook gebruik gemaakt van resultaten uit de Beweegmonitor (Beweegmonitor 2019, gemeente Beverwijk)

Overzicht aanbod Wijk aan Zee

Er wordt in Wijk aan Zee heel veel georganiseerd, maar lang niet alles is algemeen bekend. Daardoor worden belangrijke doelgroepen niet of onvoldoende bereikt. Daarom willen organisaties ook nadenken hoe informatie en communicatie over activiteiten in het dorp beter bekend en toegankelijk gemaakt kunnen worden.

De toekomst van voorzieningen in Wijk aan Zee: nu al gaan werken aan kansen voor de toekomst

Onder andere dorpshuis de Moriaan, basisschool de Vrijheit, het gezondheidscentrum en Heliomare hebben in het onderzoek aangegeven zich te oriënteren op hun toekomst, hun aanbod en hun betekenis voor het dorp. Overigens heeft de Moriaan ook Juttersoord daarbij betrokken. Er is overlap, soms overschot (aan ruimte en/of capaciteit) en er zijn voorzichtige gedachten over mogelijke samenwerking. Verschillende accommodaties/gebouwen zijn op afzienbare termijn aan vervanging toe: dat geldt voor het dorpshuis, de school en de sporthal van Heliomare. Heliomare heeft ruimte beschikbaar binnen en buiten het pand en zou daar veel voor het dorp kunnen en willen ontwikkelen. Het is een complexe materie want ieder heeft ook een eigen opdracht, eigen financieringsstromen en een eigen belang. Verbinding tussen de mogelijkheden en kansen kan veel opleveren voor de inwoners van Wijk aan Zee in de toekomst. Het omgekeerde is ook waar: als de ontwikkelingen niet gezamenlijk worden opgepakt kunnen er kansen voor het dorp verloren gaan. Omdat de basis dan wellicht te smal is voor een enkele organisatie om een voorziening in stand te kunnen houden en te kunnen exploiteren.

Het vergezicht dat partijen schetsen bestaat uit multifunctioneel gebruik van (nieuwe, en op het gebied van energiegebruik duurzame) accommodaties en toewerken naar één gezamenlijk te gebruiken sporthal voor Wijk aan Zee en Heliomare. Enigszins buiten het bestek van dit Dorpsplan, maar wel eraan rakend vanwege de maatschappelijke en zorgaspecten, worden ook kansen gesignaleerd voor een door het dorp gewenste (kleinschalige) woonvoorziening voor ouderen en/of voor ouderenzorg.

Alle partijen zien meerwaarde en kansen in samenwerking en kansen om na te denken over multifunctionele nieuwbouw. Daarvoor is het nodig dat partijen worden samengebracht en een gezamenlijk (ruimtelijk) perspectief wordt ontwikkeld. Hier ligt een relatie met de ruimtelijke ordening. Het realiseren van een perspectief is uiteindelijk aan het particulier initiatief³, waaronder ook burgerinitiatieven van bewoners(groeperingen) kunnen vallen.

De gemeente heeft hier een indirecte rol als subsidieverstrekker aan enkele betrokken maatschappelijke organisaties en een rol als aanbieder van maatschappelijke accommodatie. Zo is de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van passende huisvesting voor het onderwijs en bewegingsonderwijs.

Gesprekken over samenwerking en rollen zouden op korte termijn kunnen starten. Zodat de komende jaren in samenspraak passende plannen kunnen worden ontwikkeld en keuzes kunnen worden gemaakt.

³ Waarbij onder meer de Gebiedsvisie en het (op moment van schrijven nog niet onherroepelijk vastgestelde) Bestemmingsplan Wijk aan Zee de kaders aangeven. Op deelgebieden geven ook gemeentelijke visies op wonen, integraal huisvestingsplan onderwijs, sociaal beleid en maatschappelijke accommodaties richting aan te realiseren plannen.

Uitwerking van de plannen en de rollen

Het onderzoek heeft inzicht gegeven in de wensen en behoeften van het dorp. En in mogelijkheden die organisaties zien om in die behoeften te voorzien. De werkgroep wil het uitwerken van de plannen zoveel mogelijk laten gebeuren door de organisaties in samenspraak met de inwoners. De inwoners van Wijk aan Zee zijn in staat om de regie waar mogelijk in eigen in eigen hand te nemen, en willen dit ook. Dat blijkt uit het behoeftenonderzoek. De inwoners van Wijk aan Zee zijn feitelijk de opdrachtgevers, maar geven aan dat de gemeente de ontwikkelingen moet faciliteren. Dat leidt tot het advies om het vervolg van dit onderzoek anders-dan-anders aan te pakken.

Betrokken inwoners

De werkgroep vindt het van groot belang dat inwoners betrokken blijven bij de uitwerking van de plannen. De eerste stap daarvoor is al gezet. Bij de enquête die in 2019 in het dorp is gehouden hebben zo'n 80 inwoners aangegeven mee te willen denken over voorzieningen in Wijk aan Zee. De werkgroep hoopt dat een deel van deze groep wil deelnemen in een 'VIP-platform'. Een uitnodiging voor een eerste bijeenkomst is de deur uit. Het VIP-platform prikkelt de gedachtenvorming over het toekomstige voorzieningenniveau op het gebied van welzijn, zorg en sport gebaseerd op de onderzoeken die in 2019 gedaan zijn. Het platform bespreekt ontwikkelingen, onderzoekt kansen en neemt op verzoek deel aan gesprekken. Het platform bevordert de participatie van inwoners. Zo spelen inwoners een verbindende rol in de ontwikkelingen. Het is mogelijk (of zelfs het streven) dat inwoners op de door henzelf gekozen manier aansluiten bij de 'thematafels' zoals beschreven in het Dorpsplan. Op die manier adviseren inwoners (gevraagd en ongevraagd) aan organisaties die betrokken zijn bij invulling van het behoefte-onderzoek.

De Participatieraad en de Dorpsraad zijn belangrijke partijen om inwoners te laten meepraten. De Participatieraad heeft vooral een intermediaire rol en bedenkt met de gemeente, hoe inwoners zoveel mogelijk zelf in staat kunnen worden gesteld om mee te denken en mee te doen. De Dorpsraad heeft meer een rol als belangenvertegenwoordiger voor het dorp. De Dorpsraad heeft aangegeven graag bij het Dorpsplan betrokken te willen zijn, het te willen volgen, en signalen vanuit het dorp te willen inbrengen. Hoe dat precies vorm krijgt wordt nog nader ingekleurd.

Organisaties aan zet

Waar de inwoners de opdrachtgevers zijn van het plan, zijn de organisaties de opdrachtnemers. Aan de betrokken organisaties wordt gevraagd om in samenwerking met elkaar de door hen zelf gesignaleerde kansen, activiteiten, ontwikkelingen uit te werken. In samenspraak met inwoners en passend bij de situatie en wensen van Wijk aan Zee. Maatwerk voor Wijk aan Zee dus. En het is belangrijk om steeds het perspectief te blijven 'bewaken': bijdragen aan een goed en passend voorzieningenniveau voor welzijn, zorg en sport in Wijk aan Zee. Passend bij de behoeften, zoals die in het behoeftenonderzoek in beeld zijn gebracht.

Aan de verschillende thematafels zal in samenspraak een gezamenlijke 'opdracht' geformuleerd moeten worden, een planning worden opgesteld en in beeld worden gebracht wat er nodig is om het plan uit te werken en vervolgens te realiseren. Ook eventuele financiële consequenties (voor het uitwerken dan wel het uitvoeren van de plannen) worden daarbij in beeld gebracht. Aan de tafels moet worden bepaald wie trekker(s) van de betreffende actie zijn en wie/hoe de voortgang wordt bewaakt.

Gemeente faciliteert en stimuleert

Passend bij dit proces waar inwoners en organisaties een grote rol spelen, is het aan de gemeente (meer dan bij andere processen) om los te laten, vertrouwen te geven en ruimte te bieden aan het eigen initiatief vanuit de samenleving. Wel heeft de gemeente een actieve rol om zaken in beweging en in gang te zetten. De rollen van de gemeente voor de uitwerking van dit plan zijn:

- een stimulerende rol (nieuwe ontwikkelingen of thema's agenderen, als 'startmotor' organisaties met elkaar en met inwoners in gesprek brengen; onderzoeken welke rol inwoners willen en kunnen vervullen en wat zij daarvoor nodig hebben),
- een faciliterende rol (meedenken, de weg wijzen, -tijdelijk- budget, accommodatie⁴ of menskracht ter beschikking stellen),
- een verbindende rol (partijen bij elkaar brengen, inspringen wanneer initiatieven uit elkaar gaan lopen),
- een bewakende rol (monitoren of plannen blijven aansluiten bij behoeften inwoners, bewaken integraliteit, bewaken of ontwikkelingen passen in richtinggevende visies en kaders, duiden en waar nodig richting geven).

Steeds kijkend naar of en wat er nodig is, vanuit het perspectief zoals dat is geschetst in dit plan. De gemeente kan op termijn ook niets doen, op afstand staan, als blijkt dat alle initiatieven naar tevredenheid lopen (en weer inspringen als blijkt dat dit niet meer zo is).

⁴ Hierbij kan worden vermeld dat de gemeente een aantal bij de plannen betrokken organisaties subsidie verstrekt om maatschappelijke activiteiten te verrichten. Wat organisaties doen en hoe ze dit doen, wordt bepaald door de maatschappelijke behoefte, in dit geval de behoeften van inwoners van Wijk aan Zee. Daarnaast heeft de gemeente een rol als aanbieder van maatschappelijke accommodatie. Zo is de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van passende huisvesting voor het onderwijs en bewegingsonderwijs.